

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo Udruženja Jugoslov. Učiteljstva — Poverjeništvo Ljubljana.

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovariša
v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatve je pošiljati franko.

Učiteljski Tovariš izhaja vsak četrtek pop. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.

Za neorganizirane 30.— Din, za naročnike v inozemstvu 40.— Din letno. Posamezna številka po 1.— Din.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 75 para za vsako peti-vrstno. Priloge stanejo poleg poštnine še 25 Din.

Telefon uredništva
štev. 312.

Članstvo ljubljanskega Poverjeništva UJU ima s članarino tudi že plačano naročnino, torej ni treba članstvu naročnine posebe plačevati.

Naročnino, reklamacije, t. j. vse administrativne stvari, je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljskega Tovariša
v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6./I.

Poštni čekovni urad št. 11.197.

Reklamacije so proste poštnine.

Stališče k zadnjemu načrtu šolskega zakona.

(Poročal na seji širšega sosveta pov. UJU dne 19. jun. t. 1. tov. Pavel Fleré.)

Preden preidem k načrtu zakona o osnovnih šolah, o katerem mi je čast poročati, mi dovolite, da se na kratko dotaknem zgodovine naših zakonskih načrtov. Ta zgodovina nam kaže namreč različna načelna stališča, njihovo sprejetje in odklanjanje.

Bilo je še pred preobratom, ko smo čutili, da se moramo pripravljati na vseh toriščih na bodočnost. Svetovni pretres je bil pač tolik, da smo morali pričakovati reform, kajti človeštvo je bilo s svetovno vojno vrženo iz preteklosti tako zelo, da je bilo nemogoče, da ostanejo predvojnne razmere neizpremenjene bodisi v socialnem, bodisi v nacionalnem ali kateremkoli oziru. Vse izpremenjene razmere so silile na novo življenje, a tudi na novo pripravo na to življenje, pripravo, ki v prvi vrsti pripada vzgoji in šoli. Začeli smo razpravljati o »popolnopolni vzgoji« in lotevali smo se za njo načrtov, ki naj nam jo realizirajo. Slovensko učiteljstvo se je zavedalo važne naloge, ki ga čakaj doma pri tem poslu, in v bivši naši Zavezi jugosl. učiteljstva smo v njenih listih pisali o načelih šolske reforme, razpravljali smo o teh na njenih zborovanjih. V Zavezni sami smo osnovali poseben odsek, da se specialno peča s tem vprašanjem in priredi zakonski načrt za naše šolstvo. Sad tega dela je bil »Načrt preustrojitve šolstva in narodne vzgoje« — brošurica, ki je izšla l. 1909.

Ta načrt omenjam posebe. V njem smo obrazložili temeljna načela, na katerih naj se zgradi naše šolstvo, pokazali smo tudi pot, po katerem naj dosega svoj smoter.

Pri temeljnih načelih smo izhajali s stališča, da bodi poslednji namen vse mladinske vzgoje izobražen plemenit značaj; naša temeljna zahteva je bila, da mora vse šolstvo, ki naj po svojem namenu predvsem služi vzgoji, imeti popolno skupnost, da ga veže popolna enotnost.

Na principih moderne pedagogike, moderne sociologije in modernega »nacio-

nalizma smo določili za svoje delo pri sestavi načrta preureditve našega šolstva in narodne vzgoje naslednja načela:

1. vzgojno: etična vzgoja;
2. vzgojopolitiško: narodno šolstvo z enotnim narodno-vzgojnim načrtom;
3. socialno: preureditev šolskega dela z ozirom na zmožnosti in nagnenja goincev;
4. didaktičko: preureditev pouka tako, da nudi razvoja individualnosti.

Z drugo besedo: naš takratni načrt je v načelnem oziru stal na temeljih sodobnih znanstvenih pridobitev v pedagoškem in socialno-narodnostnem oziru.

Za šolstvo kot tako smo stali pri izdelavi tega svojega načrta na stališču enotnega, državnega in kot takega centraliziranega šolstva. Ker bom imel pozneje priliko kazati na drugačno stališče, osobito povdarjam enotnost šolstva. Rekli smo: Ta naš zakonski načrt ni načrt za popolni šolski zakon, t. j. za oni skupni šolski zakon, kakor ga terjamo, da bodi zaradi tega, ker mora biti vse narodno šolstvo enotna narodno-vzgojna in izobraževalna naprava, kar naj že na zunanji dokazuje skupni šolski zakon za vse šolstvo.

Prvotno je naš namen bil sestaviti tak zakonski načrt, iskali smo v to svrhu zvez z učiteljstvom vseh kategorij, našli sicer prijazno razumevanje, a nikake pomoči. Zato smo se končno zadržali, da smo izvedli zakonski načrt podrobno le za nižje narodno šolstvo, ostalo pa smo označili v smernicah.

Ta naš zakonski načrt je bil prvi poizkus enotnega šolskega zakona — kakor bomo videli kasneje, je ostal edini.

Na primer sem hotel s tem označiti osnovno vsebino zakona, kakor ga je terjalo slovensko učiteljstvo od početka. Za obliko moram pripomniti, da smo iz oziror na notranje torišče prostega duševnega dela v šoli, ki ga morajo uravnnavati le krajevne in prosvetne prilike, a ostane v pedagoških in didaktičkih principih nevezano vsled zakona in naredb, terjali okvirni zakon in takega smo tudi poizkusili po najboljši svoji volji prirediti. Rekli smo: »Za pouk in za vzgojo more zakon pač predpisati splošno smernico, ne more pa postaviti vsega šolstva do skrajnosti na isto merilo« in smo še dodali: »Skratka: nemogoče je vse šolstvo

potisniti pod isti klobuk, ker bi bilo tu premalo prostora za šolski razvoj, kakršen je potreben zaradi razvoja naroda in njegovih gospodarskih in prosvetnih razmer.«

Omenil sem ta naša načelna stališča od vsega početka sem, ker se mi je zdelo to potrebno za razumevanje našega nadaljnjega dela pri zakonskem načrtu in za naš mnogokratni odpor na to ali ono stran. Danes ne moremo več razpravljati o teh in takih težah, kajti razmere so nas postavile pred fait accompli, da je zakonski načrt, o katerem naj danes poročam, že predložen ministrskemu svetu in ni izključeno, da ga dobi v najkrajšem času v razpravo zakonodajna oblast — narodna skupščina.

Moj članek, ki sem ga pod naslovom »Enotni in okvirni šolski zakon« pred kratkim priobčil v »Uč. Tov.«, poizkuša odkriti del vzrokov, ki so nas z našimi načelnimi zahtevami potisnili v ozadje. Med najglavnejše štejem: naše medsebojno nepoznanje in vsled tega naše medsebojno nerazumevanje.

Ta vzrok ne datira šele iz poslednje dobe in ne iščimo ga le v Beogradu; prvič smo se srečali z njim že l. 1919 pri anketi za sestavo zakonskega načrta, ki jo je sklical ljubljanski višji šol, svet. Že takrat so nas ločili v sekcije: sekcija za osnovno, sekcija za srednjo, sekcija za visoko šolo; vsaka sekcija je delala zase, nikdar se niso sešle vse, dasi smo zastopniki učiteljstva opozarjali že tu, kjer smo se vsled kolikortoliko poznanja le upali sporazumeti, naj se najprej določijo temelji in na njih naj strokovnjaki izdelujejo skupni zakonski načrt po sekcijah. To se ni zgodilo, kar pa je danes že povsem brezpomembno; izdelek te ankete je bilo povsem mrtvorjeno dete, ki ga živa duša nikjer ni upoštevala. Danes, ko smo doživeli še slabše načrte, lahko rečemo: škoda!

Istočasno kakor anketa v Ljubljani, je preresetavalo vprašanje zakonskega načrta za osnovne šole »Prosvetni odbor« v Beogradu; njegov načrt je priobčil »Učit. Tov.« dne 17. sept. 1919.

Ta načrt je zbudil pri nas skrajni odpor; a vedeli smo: s protestom samim ne dosežemo ničesar, treba je dokazov, treba dela. Zavezni odsek za preustrojitev šolstva je zopet z vse agilnostjo stopil v

akcijo, predal beogradski načrt v obravnavo okr. učit. društvom, sam pa zbiral njihove pripombe in izpremembe, delat v svojih séjah ter redigiral, da je že dne 10. jun. 1920. lahko izdala Zaveza svoj oficialni »Načrt zakona o narodnih šolah za kraljevino SHS«.

Še isto leto je nekaj dni potem je sledilo udruženje jugosl. učiteljstva in težišče dela za preustrojitev našega osnovnega šolstva smo prenesli v centralno organizacijo. Povdarjam: osnovnega šolstva. Naša zahteva po enotnem šolskem zakonskem načrtu je povsem ostala glas vpijočega v puščavi, ukloniti smo se morali vedno silnejši vseobči diferenciaciji, ako smo hoteli vsaj v svojem kotu pod skupno streho prodreti s svojimi idejami.

Centralna učiteljska organizacija je dosegla, da je ministrstvo prosvete z odlokom št. 18115 od 28. IV. 1921 obrazovalo posebno komisijo, ki se ji je poverila naloga, da izdela projekt zakona o narodnih šolah za kraljevino SHS. Od Slovencev je bil povabljen v to komisijo tov. viš. šol. nadzornik E. Gangl; pretežno večino komisije so tvorili tovariši iz Srbije, ki so tudi uveljavili v načrtu svoje težnje in svoj sistem. Tega jim ne pravim kot učitelj, nego samo konstatiram kot dejstvo ki nam je pokopalo poslednjo nado na uresničenje enotnega, a tudi okvirnega šolskega zakona. O projektu razpravljati danes ne moremo, ker ni več aktualen: »Nar. Prosv.« ga je objavila l. 1921 v št. 60—71 in odtod je znan tudi pri nas. Načrt je bil predložen ministrstvu prosvete, v roke ga je dobil načelnik osnovne nastave g. Vlado Radojevič in precej časa ni bilo ne duha ne sluha o njem. »Nar. Prosv.« je tirjala, da se predloži načrt ministrskemu svetu in narodni skupščini, g. Radojevič pa je molčal in — delal. Delal z ozirom na vidovdansko ustavo, pa z vso skrbnostjo in previdnostjo, ki jo mora pri njem spoštovati, kdor je imel kedaj priliko, da je z njim delal. Žal pa — ne s popolnim poznanjem razmer v vsej državi. Poleg tradicionalizma glede zakonodaje v smislu bivšev kraljevine Srbije je to menda najpoglavitejši vzrok, da načrt g. Radojeviča ni zadovoljil. Ne samo pri nas, kjer se je dvignil proti njemu buren protest, ki ga je priobčil »Učit. Tov.« dne 29. XII. 1921; tudi v krogih srbskega učiteljstva projekt ni našel nedeljenih simpa-

LISTEK.

Ob priliki risarskih razstav. (Fr. S.—r.; iz nenatisnjene II. dela »Risanje v ljudski šoli.«)

XIX. Kako je presojati učenčeva dela.

Malokdo zna prav soditi učenčeva dela in njegove uspehe.

Učitelj, ki ima le svoj razred pred očmi, nikdar ne vidi, kaj drugi otroci zmorejo v isti starosti, zlasti če se drži robsko načrta sestavljenega pred leti. Tak učitelj ne more soditi pravilno. Nedo- staja mu zadostnega širokega obzorja.

Nadzornik, ki vidi uspehe mnogih šol, pa nima vpogleda, kako je delo v razredu, ker je le prepigost slučaj, da se risbe na zunaj sijajno opremljajo, v učenčevem duhu pa ni od uspeha nič ostalo in otrok nima od risbe prav nobenega formalnega uspeha, ki bi se moral pričakovati v primeri z risbo; tak nadzornik ne sodi pravilno o risbah. Le preveč je praktičnemu risarskemu učitelju znano, kako je lahko doseči navidezne uspehe.

če se n. pr. riše pred učenci na šolsko desko, učenci pa prerusujejo, če se prerusuje predloze, če učitelj popravlja učenčeve risbe, če dovoli, da si pomagajo z vsemi, tudi metodično nedovoljenimi sredsti itd., — učencev duh pa ostane pri tem početju siromak.* Kdor tu ni spreten, ta se lahko vara. Le ena sama poteza in že napravi večkrat risbo prijetnejšo.

Oče in mati ne bosta sodila nikdar merodajno. Nedostaja jima največkrat strokovnega znanja. Prevzeta sta od slepe ljubezni do otroka in mislita, da je njujii otrok v vseh strokah prva luč, če je količkaj talentiran. Prilike nimata, da bi primerjala, kaj znajo drugi otroci in kakošna so njihova dela, ki so napravljena pod istimi pogoji; še manj pa morejo primerjati dela svojega otroka z deli, ki nastajajo pod roko istovrstnih otrok na drugih šolah.

Umetnik sodi o risbah drugače nego učitelj, če je tudi metodik, — kar pa naj-

* O nemoralčnih sredstvih, o prevarah, lažeh in goljujihah ne govorim.

večkrat ni, uradnik drugače ko rokodel-ec, kmet drugače nego meščan itd.*

Brepogojno ne moremo prave sodbe pričakovati od nikogar.

Najvišje bi pa štala sodba istega učitelja ki je navdušen za predmet, deluje po svojem najboljšem znanju in najboljši vesti; ki otroke proučava dobro, ker vodi ga temeljito splošno pedagoško in posebno psihološko znanje, pa tudi najboljšo prepričanje in dobra umerjenost; ki je sam dober risar; ki napreduje s časom in si razširja obzorje, ko se briga za pojave na risarskem polju v svoji domovini in v naprednih tujih deželah, da si tako ostri sodbo venomer; ki ima neusahljivo ljubezen do otrok in spaja strogost na pravem mestu s prizanesljivostjo. Učitelj opazuje svoje malčke pri delu, pozna njihove darove in ve, s kakim trudom so dovršili svoje delo. Prav ta se zna vglubit v otroško dušo. Tudi to pride v po-

* Ne govorim pa o pedagoških šarlatanih sploh ne, ki smatrajo risanje za večščino. Ti naj sodijo »čevlje kakor kopitar«! Opazka ob prepisovanju.

štev. da samo učitelj ve, kako znanje je prinesel otrok v šolo, kako živi, kakošno je njegovo obzorje že od doma in kake vzpodbude prejema od zunaj. Njegove uspehe motri in primerja od ure do ure, od tedna do tedna, od leta do leta. Samo njemu pristojno, če niso njegove zmožnosti baje mnogo manjše nego drugih, ki tudi smejo ocenjevati, edino merodajna sodba.

Razstave.

Zato pa tudi ne moremo pričakovati, da bi posetniki risarskih razstav sodili o njej pravilno. Take razstave nimajo za širšo maso onega pomena, ki jim ga prisujejo.

Vendar pa so zelo pomembne, ako dobe otroci priliko, da primerjajo svoja dela z drugimi. Na ta način se najbolj vzbujajo zanimanje za predmet in tekmo-

vanje. Za otrokove sorodnike je razstava važna, da tudi izvedo, kako je presojati dela njihovih ljubincev vsaj približno proti drugim. Tako sodijo potem s pravil-

tij in priznanja. Ministrstvo prosvete ga je dalo v obravnavo Glavn. Prosvetn. Savetu ter pozvalo na sodelovanje še delegate iz pokrajin.

To delo bi bržkone rodilo drugačen sad — za svojo osebo sem v tem celo prepričan — ako bi Glavni Prosv. Svet ne vzel za osnov razprav samo projekta g. Radojevića, nego bi si določil najprej načela za šolstvo in svoj oficialni načrt sestavil po teh načelih. A omenjeni postopek je bil menda obvezen za Gl. Prosv. Svet.

Da obrazložimo tudi Slovenci svoje zahteve, sva s tov. Iv. Dimnikom začela pisati o njih v »Nar. Prosv.«; dočim se je spuščal ta v specialna vprašanja in jih obravnaval z našega stališča in oziraje se na naše prilike, sem sam priobčil obširnejše razmotrivanje pod naslovom »Načelno pitanje sloven. učiteljstva o projektu zakona o osnovnim školama«. Reči moram, da so se člani Gl. Prosv. Saveta, katerim je urednik »Nar. Prosv.«, spoštovani drug Milj. Stanković redno dostavljali vse številke, v katerih so bila ta razpravljana, za naše stališče zanimali, a spoznati smo morali, da je zlasti v načelnih vprašanjih prišla naša propaganda prepozna.

Vobče je treba priznati, da za učiteljsko stališče Radojevićev načrt ni slab, se je pa v tem oziru še izboljšal: zahteva pač strogo izpolnjevanje dolžnosti, a nudi obenem polne pravice.

Največja njegova pridobitev je 8 letno obvezno šolsko pohajanje, s čemer nam je za današnje razmere dovoljno preskrbljeno za notranji razvoj našega šolstva. Isto jamči med drugim tudi zahteva, da mora vsaka šola imeti najmanj 2 učitelja, kar odpravlja današnje ominozone enorazrednice.

Tako smo dospeli danes na novo postajo Zakonski načrt, ki ga je osvojil Gl. Prosv. Svet v svojih sejah od koncem jan. pa v prve dni marca t. l., in ki je znan iz letnika »Nar. Prosv.« št. 85—90, je glasom poročil predložen ministrskemu svetu. Kar moremo še danes storiti na njem, je to, da predložimo izpremembe, ki jih je sklenila letošnja velikonočna anketa ljubljanskega poverjeništvu UJU; in to bo storjeno v poslednjih minutah dvanajste ure.

Kako naj to storimo, hočem omeniti na koncu. Sedaj pa si dovolim opozoriti na najvažnejše izpremembe, ki jih predlaga omenjena anketa; predaleč bi namreč vodilo, ako bi hotel opozarjati na vse izpremenjene podrobnosti; na razpolago pa sem ob koncu poročila za morebitna pojasnila v tem ali onem vprašanju.

Vzroki, ki so nas vodili pri tej ali oni izpremembi, so večina brez posebnega utemeljevanja razvidni iz izpremembe same. Suponiram pa pri svojem poročilu, da je v Beogradu predlagani in popravljeni Radojevićev načrt znan vsaj v bistvenih točkah.

Čl. 1. izraža smoter osn. šole. Dasi priznavamo, da je izražanje smotra v zakonu le programatično, je vendar smoter označiti izčrпно: načrtov ta čl. je povsem izustil telesno vzgojo, ki jo naša pripora povdarja.

Čl. 6. določa dolžnost staršev, da dajejo deco v šolo; dopušča pa, da jo ti lahko pohajajo kjerkoli. Tu smo statuirali pravilo, da morajo hoditi otroci v domačo šolo.

nejšim merilom. Šola občuje uspešno z domom in vzbujaja se zanimanje za predmet tudi v domačih, često zakrknjenih krogih. To je za nadaljne uspehe zelo važno.

Učitelj pa se mora potruditi, da posetnikom o razstavi pove, kako se morajo otroška dela umevati. **Narod se mora šele naučiti gledati.** Vedeti mora, kako se riše danes metodično. Zlasti se mora prepričati, da niso današnje risbe brezdušni posnetki risb na šolski tabli ali pa po predlogah. Otroška risba je **važen otroški doživljaj, je samolastno učenčevo delo — original!** Kot taka ne more biti nikdar, najmanj pa kot prvo delo, brez napake.

Primerjati se more le s **prostimi spisom**, ki tudi ni nikdar brez napake. Prejšnje risbe pa so bile **prepiši**, brez duha, brez značaja, brez osebnosti.

Učiteljstvo bo v šolskih razstavah gledalo v delavnice svojih tovarišev in snovalo si bode iz izkušeni nov kapital.

Da bo pa osnovna razstava na vzgojni podlagi, je treba, da se drži strogo trdnih načel. Ta bi bila na pr.:

1. Razstaviti se morajo vsa dela, ki so jih oddajali učenci kot svoje proizvođe tekom leta ali v kakem drugem roku in so se **razredovala** kot taka.

Čl. 9. našteva vrste osnovnih šol ter navaja tudi šole za odrasle nepismene. Potrebo pouka za odrasle nepismene vseskozi uvidevamo, mnenja pa smo, da so za ta pouk primernejši tečaji mesto šol; zato naj imajo to označbo, kar gotovo tudi v inozemstvu bolje učinkuje.

Čl. 22. i. n. vpostavlja šolske občine in jim nalaga dolžnost, da zidajo in vzdržujejo šolska poslopja ter skrbje za stvarne šolske potrebščine. Iz preteklosti našega šolstva predobro poznamo kvarni vpliv krajin šolskih svetov, kakor tudi oviro v razvoju šolstva, da se breme zidanja in izdržavanja šolstva nalaga šolskim občinam. Mnogokrat pa se šolske občine tudi pri najboljši volji ne morejo dvigniti do tega, da bi skrbele uspešno za svojo šolo, ker so gospodarsko prešibke. Zato priporočamo, da se izdrževalno breme prenese na širša, gospodarsko čvrstejša ramena, t. j. na srez, v katerem bodo premožnejše občine pomagale v prosvetnem dviganju slabšim, kakor se to na pr. pri cestah i. pod. že danes godi.

Čl. 54—57. Postopek pri vpisovanju šolske dece v šolo smo neznatno izpremenili tako, da ga približamo našemu današnjemu načinu, ki je preprostejši, a nudi bolj pregled.

Čl. 58. Našemu današnjemu naziranju smo zblížali tudi določbe o opravičljivosti otroške odsotnosti. Šolske kazni, dasi se zde našemu naziranju drakonične, smo pustili neizpremenjene z ozirom na državne razmere, prenesli pa smo njihovo eksekutivno od šolske občine, ozir. od krajin. šol. sveta, ki ga eliminiramo, na sodišča, katero ima občo eksekutivno oblast.

Čl. 60. Za ocenjevanje določa načrt rede (gl. tam); mnenja smo bili, da nam zadostujejo trije, in sicer: odličan (3), dobar (2), slab (1). Pustili pa smo nam dosejaj neobičajno zaznamovanje (3, 2, 1), ker se nam ni videlo potrebno, v taki malenkosti biti le iz tradicionalizma drugačnega naziranja.

Izjavili smo se za to, da poučuj učitelj v šoli vse predmete razen veronauka. V istem členu smo določili nepredvideno maksimalno število tedenskih ur (25) in honoriranje nadur.

Čl. 87. Smo dopolnili ne dovolj označeno pravico na stanarino učiteljstva.

Čl. 95.—113. obravnavajo učiteljske pravice. V teh čl. smo spravili v sklad z določbami zakona o civilnih državnih uslužbencih one določbe, ki bi mogle poslabšati učiteljski položaj napram onim.

Čl. 114. Tu smo znižali število učenčev v posameznih razredih od 60 na 50 (pri 1. š. l.) in od 50 na 40 (pri več šol. letih).

Čl. 119.—130. obsegajo disciplinarno postopanje. Tu smo predložili postopne (srezke, oblastne, državne) učiteljske porote, ki naj delujejo v disciplinarnih zadevah skupno z učiteljskimi zbornicami.

Čl. 131.—147. govore o postavljanju in nameščanju učiteljstva. Najvažnejše naše izpremembe v tem odst. so: 1. da sodočloča pri nameščanju učiteljstva učiteljska zbornica, 2. črtali smo čl. 141., ki jamči učiteljsko stalnost na istem mestu le 15 let. Pustili pa smo, oziraje se na državne potrebe, določbo, da je vsak učitelj prvih 6 let na razpolago ministrstvu prosvete.

Čl. 148.—150. Ocenjevanje učiteljstva smo v glavnem izpremenili v toliko,

2. Naznanjen mora biti čas, v katerem so se dela vršila, in sicer v urah na teden in na leto z ozirom na to, koliko je ur iz urnika odpadlo.

3. Za vsako risbo se mora vedeti, v katerem šolskem letu, v kateri skupini in v kateri starosti jo je risar izvršil.

4. Za vsako risbo se mora vedeti, pod katerim nadzorstvom je nastala, zlasti ali je domače ali šolsko delo.

5. Če bi se rabili posebni pripomočki pri delu, zlasti podobne, **bi se moralo označiti to na risbi iskreno.**

Iz otroških risb se sklepa često naglo na novo risarsko metodo in se tudi včasih obsoja. Pa nova metoda ne more propasti, ako se tvori po njej iskreno in dosledno in ako so ljudje, ki jo **razumejo**. Če pa propade, se godi to le, kar se je ne razumi. Ali je ne razumejo učitelji ali starši. Preveč stoji ljudje pod vplivom starih umetnin, še bolj pa pod **vplivom njihovih nplagiatov**, ki se često **vsopirijo nepošteno**. Zato zahtevajo taki ljudje preveč. — Soditi mora le, kdor je **kedaj sam risal**. Včasih se zgodi, da prav zato izgubi otrok veselje do dela, ker se **sam** pod tukaj omenjenimi **umetniškimi vplivi** sodi prestrogo. Tu ima pedagog-risar prav resno nalogo. Uporabljati mora najnežnejši takt, da posreduje pravilno in pove otroku, v **čem tiči vrednost** njegovega dela.

da ga ne ocenjuje nadzornik, marveč ocenjevalna komisija na podlagi nadzornikovih vpisov.

Čl. 157. Popolnoma in načelno smo izpremenili ta člen, ki podaja občo razdelitev uprave in nadzora in ki se glasi sledeče: (gl. v načr.) Nasproti temu smo se držali prvotnega svojega principa, da izločimo kraj. šol. svete ter da spadajo stanovska učiteljska vprašanja, uprava in eksekutiva učiteljskih skupščin v področju učiteljstva samega; zato smo stavili semkaj besedilo iz Zav. načrta iz l. 1920., ki se glasi: (gl. tam).

Neposredno šolsko upravo izročamo upravitelju, ki vodi tudi šolsko blagajno.

Na tem mestu se mi zdi še izven poročila samega potrebno na nekaj opozoriti. Zakonski načrt sam vsebuje znano učiteljsko zahtevo po ločitvi šolske od občne uprave; stari zakon o občni upravi in samoupravi nasprotno postavlja šolsko upravo še vedno pod političnega šefa. In poročila pripovedujejo, da se je zakonski načrt, oziraje se na že izšli zakon izpremenil — »Nar. Prosv.« sicer trdi, da nebišteno — česar si ne morem prav predstavljati; da se opusti načrt ločitve, je menda bistvena in načelna izprememba; vendar pa ni najhujša. Upajmo, da zakonski načrt ne doživi težjih izprememb, ki bi ga utegnile res principielno pokvariti.

Čl. 162.—177. V odst., ki govori o šolskih nadzornikih, smo z izpremembami vnovič povdarili načelno svoje stališče, da se morajo nadzorniki vseh vrst imeti le iz onega učiteljstva, za katerega šole so določeni in da imej pri predlogih oseb za šolske nadzornike učiteljstvo svojo besedo. Tudi načelo strokovnih nadzornikov smo povdarili s svojimi izmenami.

Čl. 178.—197. Upravo, v teh členih označeno, smov smislu prej omenjenega načela izpremenili tako, da smo zamenjali besedilo v najnovejšem načrtu z besedilom, kakor ga vsebuje Zavez in načrt iz leta 1920.

Čl. 213., ki govori o spremljanju otrok v cerkev, smo izpremenili v toliko, da naj učiteljstvo ob določenih dnevih deco v cerkvi le nadzoruje; kot nepotreben smo označili naslednji odstavek (gl. tam.)

Kot nedostatek smo občutili v zak. načrtu to, da ne govori o učiteljski izobrazbi in nadaljni učiteljski izobrazbi.

Dasi se hočejo urediti učiteljske šole s posebnim zakonom, smo vendar mnenja, da je treba v zakonu, ki omenja učiteljsko spremo, označiti tudi smernice zanjo. To smo storili z ustavitvijo tozadevnega odstavka iz Zav. načrta 1920.

Čl. 219.—241. V prehodnih naredbah smo dopolnili le še ono, kar se nanaša na izpremembe v glavnem tekstu.

Predlog:

To so v glavnem izpremembe, ki jih je izvršila velikonočna anketa. Že poprej sem rekel, da se izvrši njihova izročitev v poslednjih minutah dvanajste ure.

Zato predlagam, naj ljubljansko poverjeništvu UJU predloži vse izpremembe z utemeljitvijo nemudoma Glavnemu odboru UJU s prošnjo, da si jih osvoji kot svoje in jih predloži ministrstvu prosvete s prošnjo, da jih uvažuje in merodainim osebam narodnim poslanikom itd. s prošnjo, da zastopajo naše težnje v prid našemu šolstvu in učiteljstvu in s tem v prid razvoju narodne in državne prosvete.

Ovire povoljnih učnih in vzgojnih uspehov v šoli.

(Poročal na okr. učiteljski konferenci v Ljubljani dne 24. junija 1922. Fran Skulj.)

Življenje je boj za obstanek. Temu je podvržen vsak človek, vsako živo bitje. Kdor podleže, je končal življenje. Življenjski boj človeštva je že altera natura posameznika, ki se dostikrat ne zaveda, da ga bije. Toda boj za obstanek ni edini, so še drugi boji, ki jih ima človek bojevati. Izmed vseh najtežji je gotovo boj za napredek, ki je tudi za človeštvo najvažnejši. Vse pridobitve dobrin na vseh poljih zaznamujejo silno težavno boje, predno so postale zmagovalke, ter postale last človeštva. Nepreračunljive množine energične in psihočne naravi je porabilo človeštvo v boju za napredek. Ko se človeštvo veseli lavorik svojih zmag, že se snujejo novi cilji — ni počitka, ni oddiha in to je življenje.

Ognjišče bojev za napredek je v šolstvu. Ne smemo se čuditi, da je specialno delo vzgojitelja in učitelja tako težavno, ker se mu stavi ravno vsled tako važne pozicije, kakor jo zavzema šola, vselej in vsepovsod brezštevila ovir. Dvire so bile, so in bodo, včasih večje, včasih manjše po raznih okoliščinah in časovnih razmerah. Naloga šole je, da jih pobija, odstrani in jim izdere

strupenim kalem, ki so vzklike v škodo Živimo v dobi, ko dosegajo te ovire višek in opominjajo vse one, ki imajo voljo in so posvetili svoje delo vzgoji in pouku, k resnemu razmišljanju, kako odstraniti neznosne ovire.

Vojna doba in prva leta po vojni so nudila najugodnejši teren vsem onim strupenim kalem, ki so vsklike v škodo vzgoji in pouku, ter bahato pognala svoje korenine v slošni propalosti, ki je poplavila s svojimi valovi kulturni pokret našega naroda. Že nekaj let pred vojno se je pripravljala ta teren, vede ali nevede, o tem nočem tu razpravljati, dokler ni izbruhnilo vse skupaj v svojem elementu do viška. Opravičeno se danes toži, da ni mogoče doseči kljub vsem naporom učiteljstva onih ciljev v vzgoji in pouku, kakor bi bilo pričakovati po trudu in delu.

Kje tiče te ovire? Oglejmo si jih, da odstranimo trude, ki se v svojem poklicu vse, kar nam ovira ter nam ustavlja korak na potu naših ciljev.

Ovire so dvojne: izvenšolske in šolske. Prve so one na domu, na ulici in v človeški družbi sploh, ter politične. Šolske ovire so pedagoško didaktičnega značaja ter one šolske uprave.

Kakšna je okolica in njen vpliv na vzgojo med in do vojni do današnjega dne? Socijalne razmere so se poslabšale za minimum 50%. Neizprosna sila v boju za življenje je izpila iz src večine prebivalstva nežna in blaga čustva, v človeška srca so se vgnezdili: egoizem, sebičnost, brezčutnost do bližnjega, pesimizem, otopelost za vse višje; v bogatih hišah: razkošje, razuzdanost, lahkomišljenost, brezskrbnost, brezbriznost za vse lepo in blago. V taki mlakuži pokvarjenosti srca in duše, v oblateni in ponižani morali ne morejo rasti krepost, volja, doveztnost do lepote in dela, ker ni vzgledov in vzpodbude. Sedanja šolska mladina je bila v tem okuženem zraku vzrejena — če hočete — vzgojena. Kaj pričakujemo od nje družega, kakor apatijo do pouka, brezbriznost za delo in pomankanje volje. Okuženo srce je preneslo dete že v šolo in ponajvečkrat se doma vsako drobno vzgojno zrno iz mladega srca izruje, predno požene prve kali življenja. **Materijalistično razpoloženje mase je stalna sila, ki vleče mladino navzdol.** Vsak dan čuje mladina doma ali na ulici, (— to pripoveduje v šoli —) kako udobno živi ta ali oni, ki se ni ničesar učil, ki je bil znan delomrzn, a sedaj ima blagostanje. »Kaj se boš učil, saj ima vsak delavec več, kakor učen gospod« je stalen refren otrokove okolice. Potepuh, malopridnež, navihaneč, ti so danes mladini pravi idealni tipi za bodočnost. — Vzgojitelj to gleda in nima moči, ne pripomočkov, da bi odvrnil to usodno poluhjanje. Treba bo krepke državne roke, da odstrani pogubonosne vplive slabe okolice. Zaščita javne morale je dolžnost države. **Tudi drakonični zakonji ne bi bili prekruti, da se uničijo korenine, iz katerih izvira vse zlo in te so: lenoba, delomrznost, tatvina, surovost, poboji, pijančevanje, nemoralnost vseh vrst kurupcija itd. Če teh izrastkov vsega hudega ne izderemo iz našega ljudstva, zaman bo trud in vse naše delo.**

(Dalje prihodnjič.)

Iz Jugoslavije.

— Služenje učitelja u stalnom kadru. »Narodna Prosveta« poroča: Ministarski Svet usvojio je predlog g. Ministra Prosvete, na osnovi koga je Ministar Vojne odlukom F. D. Br. 29098 od 14. o. god. izdao naređenje: »da se učitelji i svršeni bogoslovi pozivaju u kadar na službu svake godine, počev od 1. jula o. g. po tri meseca, za vreme velikog odmora do odsluženja kadrovskog roka. Ovakvo pozivanje biće sve do novog zakona o ustroju vojske, kojim će se i ovo regulisati«. Pri ovome svi oni učitelji na koje se ovo naređenje odnosi kad pođu na odsluženje svoga roka u vojsci imaju samo o tome da izveste svoga školskog nadzornika i ne moraju podnositi ostavku na učiteljsku dužnost, jer se oni neće ni razrešavati od učiteljske dužnosti, a primaće sve svoje dosadašnje prinadležnosti, samo zato vreme ne treba da primaju platu kao vojnici (jer dve plate u isto vreme ne mogu imati). A 1. oktobra o. g. s pozivom na pomenuti broj Ministra Vojnog imaju da se prijave svojoj dotičnoj komandi, da ih razreši i uputi na svoju redovnu učiteljsku dužnost.

Iz Petrinje je prišlo 27. junija na študijsko potovanje v Slovenijo 42 hrvatskih maturantov pod vodstvom 4 profesorjev in 2 profesorice. Potujejo preko Ljubljane, Bleda, Bohinja, Zagreba v hrv. Primorje. V Ljubljani so si ogledali tudi Učit. ti-

skarno in naša gospodarska podjetja. Pomoč jim je omogočila šolska oblast s primerno podporo, kar bi priporočali tudi naši šolski upravi, ker so taka potovanja izredne važnosti ravno za učiteljski naraščaj.

— **Še enkrat draginjske doklade.** Zopet se zbira vlada, da reši uradniško vprašanje. Ali se bode ob ti priliki vzela v pretres tudi krivica, katero so nam državnim uslužbenkam, omoženim z državnimi uradniki prizadali po členu 34 zakona o draginjskih dokladah? Ob vsakem prejemku mesečne plače vzplamti v meni vnovič ogorčenost, ki jo čutim nad krivico zgornjega člana. Ta demoklejev meč mi je vzel vso navdušenost in veselje do dela. Sram me je in ob enem me boli, da moja plača niti toliko ne znaša, da bi ž njo lahko krila izdatek za 14 letnega sina, gojenca dijaškega doma. Moje delo z 22. službenimi leti niti toliko ni vredno, kakor sedaj potrebuje 14letni fant, Tovarišice, omožene z neuradniki, dobivajo celo draginjsko doklado, a me, ki imam moža uradnika, najbrž za kazen, samo polovico te doklade. Moja tovarišica s 6 službenimi leti ima večjo plačo kakor jaz. Omožena je z velevinotrzcem, trgovcem in gostilničarjem, Ona si vso mesečno plačo lahko prihrani in v počitnicah potuje za ta denar, med tem, ko si jaz niti potrebne obleke kupiti ne morem. Ne vidim jo za plačo, saj si jo za svoje delo pošteno zasluži, a da je moj zaslužek za isto delo polovico manjši, tega ne uvidim. Če je delo nas omoženih z državnimi uslužbenci manj vredno, zakaj nas država ne odstavi, polovičnega delavca tudi jaz ne maram. Ako pa smo enakovredne delavke, ako zahteva država od nas isto delo in nam nalaga isto odgovornost, imamo tudi pravico do iste plače, ki nam po zakonu pravice gre in je dolžnost države, da nam jo tudi da. Če pa gospodje pri vladi še nadalje odobravajo to krivico, treba je obžalovati državo, katera si misli kaj prištediti s tem, da svojim nastavljenecem pritrjava upravičeni zaslužek.

— **Slovenski duhovnik in slovenski učitelj pri Kočevskih.** Da je nevoščljivost duhovnikov napram »bogato« plačanim učiteljem res sijajna, drastično osvetljuje sledeči slučaj: L. 1852, je podelil človekoljubni sveščenic Jozef Gramer iz Poljan pri Toplicah 1/3 farovškega zemljišča in gozda vsakokratnemu učitelju v Poljanah, kot neoporečna last. Šola kupuje drva drugod. Sedanjí župnik L. pa pohlepno steza svoje roke po krasni učiteljevi lastnini, da bi zopet pridobil »farovžu«, kar je »bilo farovškega«. In ko si je sedanjí učitelj dovolil »predrznost«, da je za svojo nujno rabo dal posekati iz svojega gozda, od katerega je seve tudi davkoplačevalec, lesa za 600 kron, so bile ogromne denunciacije od strani Kočevsčarjev na oblasti, vse seveda na inicijativno »velikodušnega« in »nesebičnega« duševnega pastirja. Učitelj, Ti pa pred sodni stol, zagovarjaj se za prestopke, ki si ga v letu 1921, smel neomejeno izvršiti, ker se je pa l. 1922, nebo stemnilo, da je v Poljanah vse »črno« in se Ti grešnik učitelj, upaš poleg še celo imeti samonikle nazore, bodi obsojen! Skoraj bi definirali stavek o narodnih izdajcih na ljubo farškemu egoizmu ali proporcija. Edina Slovenca med Nemci!

— **Pozrtvovalna kočevska mladina.** Na inicijativno šolskega vodje gosp. Tea Petriane je darovalo odnosno nabralo za »Dom kraljice Marije« 350 otrok slovenske osnovne šole v Kočevju Din 722.95 kot spomin na dan poroke Nj. Vel. kralja in kraljice. V isti namen iz istega povoda je dalje darovalo oziroma nabralo 268 otrok nemške osnovne šole v Kočevju Din 968.30. Živel plemeniti šolnik! Živela kočevska šolska mladina, ki je pokazala topla srca za osirotelo in trpečo dečo!

— **Vsa okrajna učit. društva,** ki so nabirali prispevke za Gradišnikov spomenik, se naprošajo, da blagovolijo iste poslati čimprej tovarišu Fr. Žagarju, učitelju v Celju. Zbirka se zaključí z 31. julijem.

— **Na vdanostno izjavo,** ki jo je poslalo učiteljsvo ljubljanske okolice s konference dne 23. junija t. l. Njihovima Veličanstvima povodom poroke je došla sledeča zahvala: »Njihovi Veličanstvi, vzradoščeni po izjavi vdanosti, se srčno zahvaljujeta učiteljsvu ljubljanske okolice.« — Jankovič.

— **Prireditelje na šolskih odrh opozarjamo** na novo Ribičičevo zbirko »Šest mladinskih iger«.

— **Šolska razstava v Stični na Dolenjskem.** Učiteljsvo petrazrednice v Stični je priredilo v nedeljo — 25. junija — razstavo ženskih ročnih del, risb in lesenih izdelkov domače opravé, hišne

in kmetijske opravé, orodja posameznih rokodelskih strok itd. — Smelo rečemo, da nas je vsa razstava vobče prav zadovoljila. Izpostavljena so bila razna ženska ročna dela vseh razredov, ki pritožijo, da se učiteljice trudijo zadostiti svoji zadači in da so se učenke naučile najpotrebnejših ročnih del, koje bodo v bodoče kot dekleta in žene prav potrebovale v družinskem življenju. Dela učenk so dokazala, da so deklice v tem delu prav spretne. Risbe po naravi so nam tudi ugajale in značijo, da imajo otroci v tej stroki precejšnjo urnost. — Umestno je, da se risanje po naravi goji v pravi meri, ker to bode gotovo mladina potrebovala v svojem življenju. — Posebno hvalo zaslužijo lesni izdelki različne kuhinjske, pohišne in kmetijske opravé. Baš tako prav lepo izrezljano orodje raznih rokodelskih stanov. Videli smo prav mnogo teh izdelkov, kakor: žlice, nože, vilice, krožnike, skledé, metle, smetlišnice, piskre, pokrovače, trinoge, stolce, stole, mize, rešeta, klopi, okvire, stojala, table, križe, škafe, grablje, lestvice, lopate, voze, table, kletke, orala, pluge itd. itd. Ti lesni izdelki — modeli — en miniatur so lepo izdelani in človek se mora de facto čuditi otrokom, ki so izdelali tako lepe modele. — Te modele bode učiteljsvo prav lahko uporabljalo pri nazornem pouku v šoli, kajti lesen model je pri tem pouku umestnejši od dotične slike. — S takim delom pridobi mladina veselje do rokodelstva in bode z radostjo se poprijela po izšolanju one stroke do katere ima največje veselje. — Konečno čestitamo šolskemu vodstvu in učiteljsvu na lepem šolskem uspehu in prav lepi razstavi vseh izdelkov.

— **Matura l. 1912, na moškem učiteljsku v Mariboru.** Letos slavimo 10letnico. Lojze, Nežce in jaz smo imeli že pomladi tozadevno predkonferenco. — Sklenili smo takrat, da bi imeli sestanek 8. in 9. sept. v Mariboru. Ker pa je takrat v Ljubljani profesorski kongres in ne bi mogli povabiti k sestanku naših bivših profesorjev, zato mislim, da bo najbolje, ako priredimo obletnico dne 3. septembra. — Mesec avgust ne pride v poštev, ker je ta mesec sokolski zlet. Vendar prosim vsakega, ki ima kak predlog ali željo, da mi isto sporoči. Sredi avgusta priobčim potem v »Tovarišu« definitivni sklep. — R. R., Maribor, Aškerčeva ulica 3.

Vestnik meščanskih šol.

— **c Poziv na »Prvi kongres učitelja gradjanskih škola iz Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca«, koji će se održavati dne 6. i 7. jula 1922. u Zagrebu u zgradi Kr. učiteljske škole (Meduličeva ul. 33. 1. sprat). Razpored: 1. dne 5. jula u 4 sata poslije podne predkonferencija delegata sviju udruženja. 2. Dne 6. i 7. jula u 9 sati prije podne kongres ovi m redom: a) Pravni i materijalni odnošaji učitelja gradj. škola. Referent g. Josip Kovačević, direktor - kr. dvo-razredne trgovačke škole, Zagreb. b) Nacr. zakona za gradj. škole i nastavni plan prema tom zakonu. Referent g. Aleksandar Nadjuvinski, direktor državne muške gradj. škole. Novi Sad. c) Gradjanska škola prije, sada i kakova treba da bude. Referent g. Dominković, umirovljenj direktor gradj. škola, Zagreb. d) Osnutak »Saveza učitelja ugradj. škola u cijeloj Kraljevini.« Referent g. Mita Gjorgjević, direktor državne više djev. škole, Novi Sad. e) Osnutak glasila za promicanje interesa gradj. škola i njezinoga učiteljstva. Referent g. Dragutin Humek, direktor meščanske škole, Maribor. 3. Eventualije. — Poslije Kongresa pregledavanje znamenitosti Zagreba. Akcioni odbor.**

Trgovsko-obrtno in kmetijsko šolstvo.

— **t Matura na Tehniški srednji šoli v Ljubljani.** Na višji strojni šoli tega zaveda se je vršila matura v dneh 22. in 23. junija. Zrelostni izpit je napravilo naslednjih 21 učencev (podčrtani z odliko): Babnik Jakob, Bajuk Milan, Benedičič Anton, Fišer Joško, Hudnik Drago, Hus Dušan, Istenič Franc, Jakše Janko, Juvanec Vladimir, Kolb Albin, Mlakar Ljudevit, Možina Ivan, Obereigner Stanko, Ocep Stanko, Pegan, Rikard, Pirnat Ivan, Popov Svetozar, Šribar Edo, Vrančič Henrik, Vrhunč Bogumil, Zore Milan.

Naše narodno prosvetno delo.

— **p Selcanad Škofjo Loko.** Kakor lani, tako smo se tudi letos prav živahno gibalí v šoli in prosvetnem polju. V letu 1921./22. smo imeli v zimskem času 3

predavanja iz sadjarstva in kmetijstva, katero je oskrbel šolski vodja. Pod nadzorstvom vodje se je cepilo sadno drevje pri sosedih. Vse učiteljsvo je prav marljivo razpečavalo srečke »Kola Jug. Sešter« in nabrlo znesek 1600 K, kar je za podeželsko vas prav lepa vsota. Za »Dom kraljice Marije« se je nabralo 1060 kron. Učiteljice so se s posebno vnemo zavzele za ženska ročna dela in si pridobile med preprostim ljudstvom priznanje. Najlepša pa je bila 29. junija razstava šolskih izdelkov, katero je posetil tudi naš kralj in se o njej prav laskavo izrazil. Ta dan bo pač imelo učiteljsvo in mladina v najlepšem spominu. Imamo tudi pevski zbor, katerega vodi nadučitelj. Le žal, da so pevci raztreseni po celi dolini in so večkrat vaje onemogočene.

Šolski odrí in pevski zbori.

— **do V Št. Janžu na Dolenjskem** je proslavila šolska mladina poroko Nj. Veličanstva kralja Aleksandra I. na sv. Rešnjega Telesa dan s Finžgarjevo pravljico dvodejanko »Ptičji kalj«. Dvorana je bila nabito polna kar izpričuje, da vlada na deželi veliko zanimanje za mladinske predstave. O igri in njeni uprizoritvi se je čula splošna pohvala. Poleg igre so bile na vzporedno razne deklamacije in petje otroškega zbora vse pod spretnim vodstvom g. učitelja Vlado Rojca. Izmed deklamiranih pesmi so najbolj ugajale: Utvina: »Koliko je zvezdic«, Kettejeva: »Tončkove sanje« in Župančičeva: »Divji mož« ter »Hudič in kvartopirci«. Kolektivno prednašanje Župančičevih »Žab« je vzbudilo med občinstvom mnogo veselja in smeha. — Najbolj pa so se postavili mladi pevci in pevke. Peli so četverglasno sledeče pesmi: »Slovenec sem«, kanon »Kak prijetno je na večer«, korška narodna: »Sem šel po dolinici«, Foersterjeva: »Ah nili zemljica krasna« in Hribarjeva: »Božji volk«. Pesmi so dokaj težke zlasti radi tega, ker prehajajo posamezni glasovi drug v drugega in imajo nižji gasovi ločeno besedilo od višjih; zelo pa se prilagajo po svoji vsebini in melodiji otroškemu čustvovanju. Otroci so jih dopeli s sigurnostjo in brez napake. Vsi so se čudili, da je mogoče že na osnovni šoli doseči take uspehe v petju. Iz čistega dobička predstave se bodo nakupile nove knjige za šolsko knjižnico; s tem bodo imeli tudi otroci svoje zadoščenje ter plačilo za trud in pridnost s katero so vztrajali pri pevskih in drugih vajah. Posebej se moramo zahvaliti č. gospodu župniku Bajcu, ki je šel učiteljsvu v vseh ozirih na roke in mnogo pripomogel, da je predstava tako lepo izpadla. Vsa čast mu ker zna ločiti politiko od šole in prav želeli je da bi ga posnemali njegovi stanovski tovariši tudi drugod. S tem bi bilo olajšano delo učiteljsva in zavladala bi lepša harmonija med obema stanovoma, kar bi bilo le v korist in blagor naši mogočni in lepi domovini.

— **do V Preserju pri Ljubljani** so ondotni malčki priredili prvo šol. predstavo. V soboto 24. junija je bila za mladino in v nedeljo za odrasle. Uprizorili so trodejanko: »Deklica s tamburico« nato nekaj odlomkov personificiranega Cicibana kakor: Čebelica in Ciciban, Ciciban posluša očetovo uro. Ciciban je zaspan, sledilo je še nekaj domorodnih deklamacij in slednjič je zapel zbor šol, mladine pred ovenčano sliko kralja Aleksandra I. Lepa naša... in Bože pravde. Ker ni na razpolago niti odra niti primerne prostora, se je vršila prireditve na prostem (pod kozolcem). Gledalci so se zadovoljni vračali od naše prve mladinske predstave, učiteljsvo je pa želo priznanje in zahvalo za svoj trud.

— **po Dobrna pri Celju.** Na dan kraljeve poroke in na »Vidov dan« je priredila tukajšnja šola v topliški dvorani narodni slavnosti z govorom, deklamacijami in petjem. — Topliški gostje so nabrali med seboj prostovoljne prispevke (3708 K) za šolsko knjižnico.

— **po Bukovščici.** Dne 25. junija t. l. je tukajšnji šolski voditelj Štefan Schein priredil nad vse pričakovanje dobro uspelo veselico s sledečim vzporedom: 1. Lažnjiva Milena, igra v 2 dej. 2. Venček narodnih pesmi. 3. Oj punčika ta... prizor. 4. Življenje ni praznik, deklam. 5. Domovina, petje in telov. 6. Pripovedka o nosku, prizor. 7. Ciganska sirota, solo-petje. 8. Slepec, petje in telovadba. 9. Bože pravde. — Čistega dobička je 1300 K, ki se vporabi za nakup knjig in zvezkov revnim otrokom. — Ob sklepu šolskega leta se je nabralo med otroci 30 K in 300 znakm za Jugoslov. Matico. Imeli smo tudi razstavo deških in dekljskih ročnih del, pismenih in risarskih izdelkov.

— **po Šolska mladina v Mokronogu** je priredila v četrtek dne 22. junija igro: »V kraljestvu palčkov« za šolsko mladino mokronoške šole in šole na Trebelnem. Igra je uspela prav dobro, pozna se, da je vodila vso stvar naša izkušena tovarišica gđc. učiteljica Ludovika Košenini. Otroci obeh šol so z užitkom gledali male palčke in prelepe vile, posebno pa se jim je dopadel Norček in kralj, ki sta oba svoji ulogi izvrstno rešila. Tisočera zahvala vrli prireditelji!

— **po Tudi na Vranskem** smo priredili s šolskimi otroci gledališko igro. Igrala se je namreč v korist C. M. podružnice lepa mladinska trodejanka s petjem: »V kraljestvu palčkov«. Dasi ima igra svoje težkoče in je precej truda stalo, preden so se je otroci naučili, vendar so jo izvajali naši malčki v popolno zadovoljstvo občinstva. Nekateri prizori so poslušalce naravnost ganili. Zatorej pa srčna hvala vsemu učiteljsvu in drugim, ki so pripomogli, da se je igra vprizorila. — Na Telov. do drugokratni vprizoritvi, so bili igralci bogato pogoščeni z različnim pečovim in pokalico. Vsem dotičnim p. n. gospem in gospodom topla zahvala! Pa da bomo zopet kmalu videli naše otroke na odru.

— **do V torek, dne 27. pr. m.** je uprizorila dekljska osnovna šola v proslavo Vidovega dne v korist šolarski knjižnici v Narodnem gledališču v Mariboru ljubko petdejanko »Sneguljičico«. Narodno gledališče je s krasnimi kostumi, slikovito scenerijo ter z babinimi lučnimi efekti pripomoglo k uprav izbornemu uspehu prireditve. Nastop otrok je bil zelo siguren, premišljen in izrazit, vokalizacija čista in razločna, modulacija glasov situaciji popolnoma prikladna. V lepem skladu z vso prireditvijo so bila tudi izvajanja češkega salonskega orkestra, ki je proti malenkostni odškodnini žrtvoval skoraj celo popoldne. Mnogo truda, dela in nešteta pota so imele tovarišice z uprizoritvijo, vsesplošno priznanje in občja zadovoljnost nad vrlo uspešno igro bodi njihovo plačilo.

Naša gospodarska organizacija.

— **g Zbirke za temeljni kamen v spomin pok. ravnatelja Nerata »Učit. domu« v Mariboru** se namerava zaključiti. Odzvalo se je mnogo šol mariborske oblasti, Izkaz začnemu priobčevati že v prihodnjih številkah. Tovariši in tovarišice! Ako še niste vposlali prispevka, pošljite ga sedaj. Drugače bode v izkazu pri vaših šoli zevala vrzel, ki ne bode posebno častna. Kdor ne časti spomina velikih in zaslužnih mož svojega stanu, pokaže s tem, da jim je nevreden naslednik! Če ste položnico založili, ali pa sploh niste dobili, pišite dopisnico na »Učit. dom« v Mariboru. Nabiralne pole se lahko vračajo kot tiskovine.

Iz naše stanovske organizacije.

Iz poverjenišva UJU v Ljubljani.

+ **Vsem okrajnim društvom!** Po sklepu širjega sosveta na seji dne 19. junija se vrši letošnja pokrajinska skupščina UJU poverjenišvo Ljubljana dne 2. in 3. septembra na Bledu. Za to skupščino je voliti delegate, in sicer voli vsako društvo enega delegata in enega namestnika, kakor to določajo pravila UJU, čl. 19., 2. odst. Člani delegacije so tudi vsi predsedniki okrajnih društev, ki si sami določijo namestnika(-co). Okrajna društva torej ne volijo več delegatov po starih pravilih po številu članstva do 50 članov 1 delegata, od 50—100 članov 2 delegata itd., ampak kot omenjeno, vsako društvo voli samo 1 delegata in 1 namestnika. **Delegate je prijaviti do 15. avgusta strokovnemu tajništvu.** Društva, ki ne prijavijo redno in točno svojih predsednikov (namestnikov) in po 1 delegata (namestnika) nimaio pravice do zastopstva in udeležbe na pokrajinski skupščini.

Zajedno opozarjamo tudi na čl. 18. pravil UJU, po katerem so člani glavne skupščine, ki bo septembra v Sarajevu, vsi predsedniki okrajnih društev in po 1 voljen delegat posameznih društev. Te predsednike in delegate je javiti najkasneje do koncem avgusta strokovnemu tajništvu.

Vse udeležence tako naše pokrajinske skupščine na Bledu kot glavne skupščine v Sarajevu opozarjamo, da si pravočasno preskrbijo uradniško legitimacijo za proge državnih železnic za 50% popust, ki jo dobe pri ravnateljstvu drž. žel. v Zagrebu. Glede prošnje, kolekovi-

ne itd. je vpogledati tozadevni odlok, ki so ga dobila svoječasno šolska vodstva. Pripominjamo, da drugačnih ugodnosti državna železnica ne daje. Za popust na družni železnici se bomo pravočasno pobrigali tukaj.

UJU poverjeništvu Ljubljana.

+ **ZVEZA SLOV. UČITELJEV IN UČITELJIC NA BIVŠEM ŠTAJERSKEM** ima v nedeljo, dne 16. t. m. v Mariboru v deški meščanski šoli delegacijsko zborovanje.

Vzporod: Ob 8. uri (točno) odborova seja. Ob 9. uri delegacijsko zborovanje: a) Poročila funkcionarjev. b) Mariborska oblast in šolstvo. c) Razgovor in sklepanje o razpustu Zveze. d) Slučajnosti.

Ker se po našem zborovanju vrši ustanovni občni zbor društva »Učiteljski dom«, pridite točno. Delegete naj pošljejo tudi društva, ki so se že izrazila za razpust da se dodobra pomenimo. Posebnih vabil ne razpošiljamo. (Na vsakih 25 članov se voli en delegat).

+ **UČITELJSKI DOM V MARIBORU** sklicuje na nedeljo dne 16. julija 1922 ob 10. uri v deško meščansko šolo v Mariboru ustanovni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročila pripravljalnega odbora. 2. Čitanje in sprejetje pravil. 3. Volitve: a) upravnega, b) nadzorstvenega odbora. 4. Slučajnosti. — Pripravljalni odbor.

— **Vsa učiteljska društva in člani mariborske oblasti** opozarjamo na ustanovni občni zbor »Učiteljski dom«, ki se vrši v nedeljo dne 16. t. m. ob 10. uri v deški meščanski šoli v Mariboru. Stanovska zavednost in dolžnost vevaja, da je vsako društvo zastopano vsaj po enem delegatu, če ni možno več. Naj se udeležijo zborovanja, kdorkoli se more, ki se za stvar zanima. Zaradi kratkega časa in stroškov se posebna vabila ne pošiljajo niti društvom niti posameznikom. Pripomnimo le, da se vrši isti dan ravnotam občni zbor »Zveze štajerskih učiteljskih«.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

— **Novomeško učiteljsko društvo** je sklenilo na svojem zborovanju na Čatežu, da ustavi s 15. julijem t. l. vsem članom, ki niso še plačali polletne članarine, stanovske liste. Tovariši-ce, upoštevajte to in storite svojo dolžnost. — Blagajnik.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POL. OKRAJ LJUTOMER** je zborovalo dne 4. maja 1922 pri Sv. Jurju ob Ščavnici ob navzočnosti 50 članov.

Otvoritev. Predsednik tov. Mavrič odpravlja zborovanje in izraža pristržno veselje nad polnoštevilno udeležbo. Zahvaljuje se za ljubeznjivost in kolegialnost jurjevskih tovarišev ter jih iskreno pozdravlja. Nadalje pozdravlja staro našo znanko Hermino Mohorčičevo in novo članico Judovo.

Prêdno preide na dnevni red, častita tov. Cvetku kar najiskrenejše k njegovemu imenovanju na Breg pri Ptujju. Na njegovem novem mestu mu želi v imenu celega društva obilo sreče.

Dalje poroča tov. predsednik, da so o priliki poseta pokrajinskega namestnika Iv. Hribarja v Ljutomeru, pri sprejemanju deputacij zastopali naše društvo tov. Mavrič, Čulk in Pertl Krivin. Minister Iv. Hribar se je zahvalil in med drugim rekel, da je treba gojiti zlasti med učiteljstvom lepe manire in lepe besede. Dalje je povdarjal, da moramo gledati na zunaj, da smo pionirji prosvete, ki ne odgajamo samo mladine, ampak tudi odrasle.

Čitanje zapisnika. Zapisnik se prečita in odobri. Glede blokov omenja tov. Mavrič, naj se denar nakaže, z nerazprodanimi pa naj se počaka. Apel tov. Zacherla je imel uspeh. Želi le, da bi še ženski zbor pokazal malo več zanimanja za pevske vaie.

Dopisi. Zveza kulturnih društev vabi za pristop članov. Tvoronica učil za nabiranje članov. Tov. Mavrič pozivlja, naj bi se priglaslo čim več članov. Samopomoč za nabiranje članov. Določi se za Ljutomer in Gornjo Radgono po enega nabiralca. Za Ljutomer tov. Slavico Zacherl, za Gor. Radgono pa tov. Jarušovec.

Stanovske in društvene zadeve. Nekateri tovariši ne dobivajo redno »Zvončka«. Sklene se, da se naprosi poverjeništvu, da to vprašanje čimprej uredi oziroma pojasni. Tov. Ivanjšič predlaga, naj bi se dva dneva pred vel. počitnicami na šolah, kjer se potrebuje za beljenje razredov, odtegnila ter nadomestila o velikih počitnicah. Nadzornik tov. Koropec pojasnjuje, da se da le v izrednih slučajih lahko prosto. Dalje se sklene, da naj

Udruženje posreduje pri Viš. kol. svetu, da dobimo pravočasno za srednjo in višjo stopnjo učnih knjig, zlasti računice in čitank. Tov. predsednik ponovno apelira, da bi se člani društva spominjali rezervnega sklada in predlaga naj bi denar pobirali šolski voditelji. Društvo za zaščito dece za Gornjo Radgono in okraj deluje le še malo časa. Izid je minimalen. Predlaga, naj napravi društvo cvetlični dan v zvezi s tombolo. Šolski vodje naj prijavijo otroke, ki so potrebni podpore.

Predavanja. Tov. Marica Fürstova predava o kmet. gospodinjskih nad. tečajih na osnovnih šolah. Uvedoma poroča, da se je lansko leto udeležila pettedenskega gospodinjskega nad. tečaja za ljudskošolske učiteljice, ki se je vršil na gospodinjski šoli Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani. Omenja, da je bil tečaj zelo naporen, a ravno radi tega zelo poučljiv. Nadalje poda točke za ustroj kmet. gospodinjskih tečajev. H koncu svetuje svojim koleginjam, da bi sledile njenemu zgledu ter naj se prijavijo k udeležbi, če bo zopet letos odprt tak gospodinjski vad. tečaj za ljudskošolske učiteljice. Tov. Herzog pozdravlja govornico in dostavlja, da se ženski spol res premalo pripravlja na zunanaj, kajti le učiteljica, ki bo delala v tem smislu tudi zunaj šole, bo delila vrline med ljudstvo. Priporoča, naj se res porimejo tovarišice nasveta predavateljice, da pomagajo deliti to dobro dekleto ter napraviti iz njih dobre matere. Tov. Fürstova poroča nadalje, da je dobila pri posojilnici in okrajnem zastopu znatno podporo, tako da bo lahko tekom teh počitnic začela s šolo pri Sv. Duhu. Teoretični pouk bi se vršil v šolski sobi. Za ročna dela pa naj bi prišle na pomoč učiteljice ročnih del. Tako idealnemu požrtvovalnemu delu so vsi burno odobrvali.

Nato sledi predavanje tov. Ivanjšiča o pouku iz rastlinoznanstva. Povdarja, da zelo malo storimo, kar se tiče rastlin ter naglašja vseskozi biološki moment. Zbuditi je treba zanimanje do narave in čut do nje. ljubezen do njih in do domovine po kateri hodimo.

Za izčrpano in dobro premišljen referat se mu tov. predsednik z iskreno besedo zahvaljuje ter zaključuje nad tri ure trajajoče zborovanje.

+ **LOGAŠKI KROŽEK** je zboroval 20. maja t. l. v Žireh ob navzočnosti 27 članov. V lepem, planinskem kraju, s cvetočo obrtjo smo bili sprejeti od domačinov, ki so nam najprej razkazali krajevne znamenitosti. Med drugim smo videli krasen Orlovski dom, veliko, lepo cerkev, moderno elektrarno, prostorno župnišče s krasnim, obsežnim poslopjem — mežnarijo in Sokolski dom. Ne zamerite, da ne omeniam poleg mežnarije tudi šole. Teh dveh se v Žireh ne da primerjati, kajti šola ne spada v to vrsto. Šola je pač samo šola in kot taka že po zunanosti ne sme spadati med krajevne znamenitosti. Ob 10. je predsednik otvoril zborovanje, pozdravil tov. nadzornika L. Punčuha ter poročal o pristopu krožka k »Tovornici učil«, kar se je soglasno odobrilo ter priporočal pristop k temu zavodu tudi vsakemu posamezniku ter končno povdarjal potrebo po stanovski zavednosti in iskreni kolegialnosti. Nadzornik tov. Punčuh je pozival nato vse še neorganizirane tovariše(ice) k pristopu, povdarjajoč, da je naše društvo stopno stanovsko in le stanovsko.

Sledilo je nato predavanje o razmerah v Rusiji. Tov. Stravs nam je podal sliko predboljševiške, tov. Doljak pa boljševiske Rusije. Vsem je bilo žal, da se je predavanje že končalo; splošno se je izrazila želja, naj bi se pri prihodnjem krožkovem zborovanju isto nadaljevalo.

Nato je tov. Stegovec omenil delovanje nam neprijaznega časopisja in ter predlagal, naj bi naša organizacija osnovala poseben poljuden list, ki naj bi mu bil edini namen ščititi šolo in učiteljski ugled pred napadi nasprotnega časopisja. — Odgovoril mu je tov. predsednik, da je ta zamišlel gotovo lepa in uvaževanja vredna, a branijo nam izvršiti to idejo v I. vrsti finančijem oziru, v II. vrsti pa obstoia nevarnost, da bi tak časopis zašel na politično polje ter bi s tem potegnil tudi šolo v naše politično blato. Najboljši odgovor na vse take napade naj bo smotreno in neumorno delo v korist naroda in prosvete.

Po zborovanju se je razvila pri »Petranu« zelo živahna zabava, ki jo je še povečeval »šramel« tov. Hladnika (orkester Jugoslov. Maticе v Žireh). Razporenje je bilo sijajno in žal smo morali že ob 4. (16.) zapustiti prijazen kraj in ljubeznive gostitelje. Vračali smo se z zavestjo, da je bilo to naše zborovanje najlepše, kar jih je bilo po odrešitvi.

+ **UČIT. DRUŠTVO ZA MARIBOR IN BL. OKOLICO** je priredilo v sredo 24. maja poučen izlet k Sv. Urbanu. Tov. Hergouth nam je med potom razlagal nastanek mariborske kotline. Pohorja in Kozjaka iz geološkega stališča prav poljudno in zanimivo. Od Sv. Urbana pa se je nam odprl razgled na prekrasne Slovenske gorpe brezštevilnimi grički in hribočki. Slišali smo, kako je nastal tudi ta zanimivi del naše domovine.

Tov. Pučelik pa je nam povedal zanimive zgodovinske podatke v cerkvi sv. Urbana. Za učitelja je nad vse važno, da pozna zgodovino kraja in okolice, kjer deluje. Zato so bili obema tovarišema vsi udeleženci izleta prav hvaležni. Udeležba na poučnem izletu je bila povoljna. Z vso upravičenostjo pa rečemo, da bi bila lahko prav dobra, ko bi bilo malo manj komodnosti v naših vrstah. A nekaterim je bilo dve uri peš hoda predaleč, drugim vroče, tretji so se pa zbalj dežja.

+ **SAVINJSKO UČIT. DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ** je zborovalo 1. junija t. l. v Lokah. Tov. predsednik je pozdravil navzoče člane, zbrane prvič v tem kraju. Pozdravil je posebno g. okr. nadzornika Černeja, ki se je kljub obilnemu delu odzval povabilu in nas razveselil z referatom »O medsebojnih odnošajih učiteljstva«. Povdarjal je, naj med učiteljstvom v splošnem, posebno pa med učiteljstvom iste šole vlada najlepša harmonija. Nato je predaval tov. Urek o novem zakonu državnih nameščencev. Prav pregledno nam je podal snov, ki se v bistvu razlikuje od snovi prejšnjega zakona. Navajal je posebno, kar je v načrtu novega.

Sklep. Glede šolske kurjave sklene društvo obrniti se na merodajno mesto. Višji šolski svet se naprosi, naj izposluje pri založništvih šolskih knjig, da bo z novim šol. letom na razpolago dovolino število knjig, kajti njih pomanjkanje slabo vpliva na učne uspehe. — Na predlog tov. Kramarja častita društvo tovarišu Petričku k odlikovanju vsled zaslug glede hmeljarstva. — Na predlog istega se je med člani pobiral prostovoljni prispevek za Gradišnikov spomenik. Nabrala se je vsota 122 Din.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ** je zborovalo dne 10. junija t. l. v Mariboru v mali dvorani Narodnega doma ob 10. uri dopoldan. — Zborovanja se je udeležilo 81 članov in članic. — Odsotni se razun 6, niso opravičili. Prihodnjič se jih bo imenovalo.

Predsednik se spominja v vznešenih besedah poroke Nj. Vel. kralja s kraljičino Marijo. Nato se spominja blagopokojnega šol. ravnatelja M. Nerata, ki ima nevenilive zasluge za osnovno šolstvo in naš stan.

Predavanje in recitacije. Predaval je tokrat režiser mestnega gledališča g. Milan Skrbincek o temi »Čitanje in deklamacije v šoli«. Predavanje je bilo izredno temeljito ter je prikazalo marsikak nov vidik. Na nekaterih pesnitvah O. Župančiča, S. Jenka in S. Gregorčiča je g. režiser pokazal, kako se naj deklamira v šoli, da se bo učenec uživl v umetnine naših prvakov. — Drugi del so tvorile recitacije iz sledečih del Ivana Cankarja: »Erotika«, »Mimo življenja«, »Grešnik Lenart« in »Moje življenje«. Ker je bilo prednašanje mojstrsko, so imeli zborovalci resničen umetniški užitek, kar je našlo viden odmev v dolgotrajnem ploskanju.

Stanovske zadeve. Tov. Klemenčič se povabi, da poroča na prih. zborovanju o organizaciji kmetijsko-nadaljevalnih šol.

Sprejeti predlogi. (Tov. predsednik.) Poverjen. UJU deluj na to, da se čimprej ustanovi višja pedagoška šola v Ljubljani, ker ona v Zagrebu ne odgovarja interesom slov. učiteljstva; osobito isto v Zagrebu vsled velike draginje in drugih neugodnosti ne more izhajati. — Če bi ne bilo možno ustanoviti v Ljubljani višjo ped. šolo vsaj ne v bližnjem času, pa se naj priklopijo k univerzi pedag. oddelki tako, da bodo približno odgovarjali ustroju višje pedagoške šole. (Dodatni, modificirani predlog tov. S. Vodenika in tov. M. Godec.) Učiteljstvo vztraja na svojih upravičenih zahtevih, da se pripusti k študijam v vseučilišču.

(Tov. predsednik.) Zastopniki učiteljstva v višjem šolskem svetu naj delujejo z vso vnemo na to, da višji šolski svet ne izda več naredb, ki žalijo čut učiteljeve posebne svobode. — Tov. predsednik je nadalje predlagal, da naj višji šol. svet vsako negativno rešenje kompetenc za razpisana stalna učna mesta kratko motivira. O tem predlogu se je razvila živahna debata, v katero so po-

segli tov. Rozman, Kramer in tov. M. Godec. — Končno je predlog propadel.

(Tov. Mar. Godec.) Izobrazba učiteljskih ženskih ročnih del se mora postaviti na višje stališče. Odgovarjati mora postulatoma splošne in strokovne izobrazbe. — Naj se ustanovi tudi med učiteljstvom »Feriálni savez« z vsemi ugodnostmi kakor jih ima »Dijaški Feriálni savez«.

S tem je bilo zborovanje po 2. urah zaključeno.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA PREKMURJE** je vršilo dne 14. junija t. l. svoj izredni občni zbor. — Udeležba kljub nestalnemu vremenu povoljna. — Tov. predsednik se spominja uvodoma pokojne dobre naše tovarišice Pavle Črnetove katero je v cvetu njenega življenja ugrabila neizprosna smrt. — Tovarišica M. Vranjekova je pred nedavnim prešla zakrament sv. zakona, na čemur ii tov. predsednik iskreno čestita. — O priliki poroke Nj. Vel. kralja Aleksandra je posebna deputacija izrazila čestitke na okrajnem glavarstvu v imenu učiteljskega društva.

Dopisi. Tov. predsednik prečita dopis UJU pov. Ljubljana: nerednost v poslovanju društvenega odbora. Predsednik in tajnik pojasnita od kod izvira vsa nerednost v društvu, nakar je bila društvenemu odboru izrečena enoglasno zaupnica, le namesto tov. Ježovnikove, kateri je bila kot blagajničarki izrečena nezaupnica, se izvoli tov. Stanetič-Prelogova.

Izlet. Ker je pokrajinska uprava za Slovenijo dovolila prenizko vsoto za podporo, se nameravani izlet prekmurske šolske mladine v Slovenijo preloži na prihodnje šolsko leto.

Razprodaja blokov. Tovarišica Vraniek-Salaba izroči tov. predsedniku 800 K od razprodanih blokov za učiteljski konvikt v Ljubljani.

Volitve. Pri seji širšega sosveta UJU bo zastopal društvenega predsednika tov. A. Boštjančič. Kot delegatka za pokrajinsko skupščino UJU se določi tov. Vraniek-Salaba, njen namestnik tov. Humar. Kot delegat za glavno skupščino UJU se določi tov. Dujc, njegov namestnik tov. Franjo Čuček.

Delitev društva. Vsled prevelike oddaljenosti od društvenega centra — Murske Sobote — si učiteljstvo sodnega okraja Dolnja Lendava ustanovi lastno društvo. Ustanovni občni zbor se vrši v nedeljo 18. t. m. v Turnišču.

Slučajnosti. Tov. Boštjančič, kot tajnik krajevne zaščite dece in mladine poda obširen referat o namenu te ustanove in prosi tovariše, posebno šolske voditelje, da delovanje ustanove vsestransko podpirajo. — Tov. Humar protestira proti nastavljanju nekvalificiranih učnih moči v narodno ogroženem Prekmurju. Tu naj službuje le priznano učiteljstvo, zmožno tudi naitežjega dela med narodom. — V tem smislu sestavljena in sprejeta resolucija se odpošlje na pristojno mesto. — Tov. Lazar predlaga, napraviti na višji šolski svet vlogo, v kateri se naj prosi, da se pri kompetencah za stalna službena mesta v Sloveniji dá prednost onim proslilem ki službujejo od zasedbe Prekmurja tukaj. Sprejeto. — Po razgovoru o nekaterih zadevah lokalnega značaja, zaključuje predsednik zborovanje.

Pristopite k „Jugoslovanski Matici!“

Listnica upravnistva.

Vsem našim članom in naročnikom »Učit. Tovariša« in »Popotnika« sporočamo, da ne bomo za dobo počitnic nikomur preminjali naslova, ker bi s tem nastale velike nepravilne v dostavljanju listov po počitnicah. Vsak naj si pri poštni upravi tako uredi da se bo list za njim pošiljal.

Upravnik.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana-Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Štev. 474.

RAZPIS SLUŽBE NADUČITELJICE.

Na petrazredni osnovni dekliški šoli v Ljutomeru se razpisuje v stalno nameščenje služba nadučiteljice.

Pravilno opremljene prošnje je vložiti po predpisani službeni poti najkasneje do dne

30. julija 1922

pri krajnem šolskem svetu v Ljutomeru.

Okrajni šolski svet v Ljutomeru, dne 29. junija 1922.

I. Koropec l. r.